

Prognóza výskytu mšic v porostech sadbových brambor v roce 2019 *Aphid incidence forecast in seed potato crops in 2019*

Na přenosu neperzistentních virů jako jsou PVY, PVA, PVM a PVS se podílí především kyjatka hrachová (*Acyrtosiphon pisum*), mšice střechemová (*Rhopalosiphum padi*), mšice chmelová (*Phorodon humuli*), kyjatka osenní (*Sitobion avenae*), mšice maková (*Aphis fabae*) a další zástupci rodu *Aphis* i další druhy včetně mšice broskvoňové (*Myzus persicae*) a mšice řešetlákové (*Aphis nasturtii*), které se navíc uplatňují jako vektory perzistentního viru svinutky bramboru (PLRV). Pro zajištění kvalitní bezvirózní sadby je třeba zajistit nepřetržitou a včas nasazenou insekticidní clonu, pro její načasování je možné využít údajů o letu mšic ze sacích pastí a Lambersových misek, které jsou zveřejňovány na webových stránkách ústavu.

Prognóza jarního přeletu „bramborových mšic“ (*Myzus persicae*, *Aphis nasturtii*) *Forecast of spring migration of „potato aphids“ (*Myzus persicae*, *Aphis nasturtii*)*

Mšice broskvoňová (MYZUPE):

V souladu s prognózou byly během jara zaznamenány nadprůměrné hodnoty přeletů. Nebyly ovšem pozdnější, jak se předpokládalo, ale díky velmi teplému počasí v dubnu, přelet začal dříve, než je obvyklé a nálety do porostů byly nejsilnější právě na začátku vegetace brambor.

Podzimní přelet sice začal v obvyklou dobu, ale po prvních náletech počty poklesly a k mimořádně silným přeletům došlo až na konci října a počátkem listopadu. K namnožení tohoto druhu totiž došlo na rostlinách ozimé řepky v průběhu září a v prvních týdnech října.

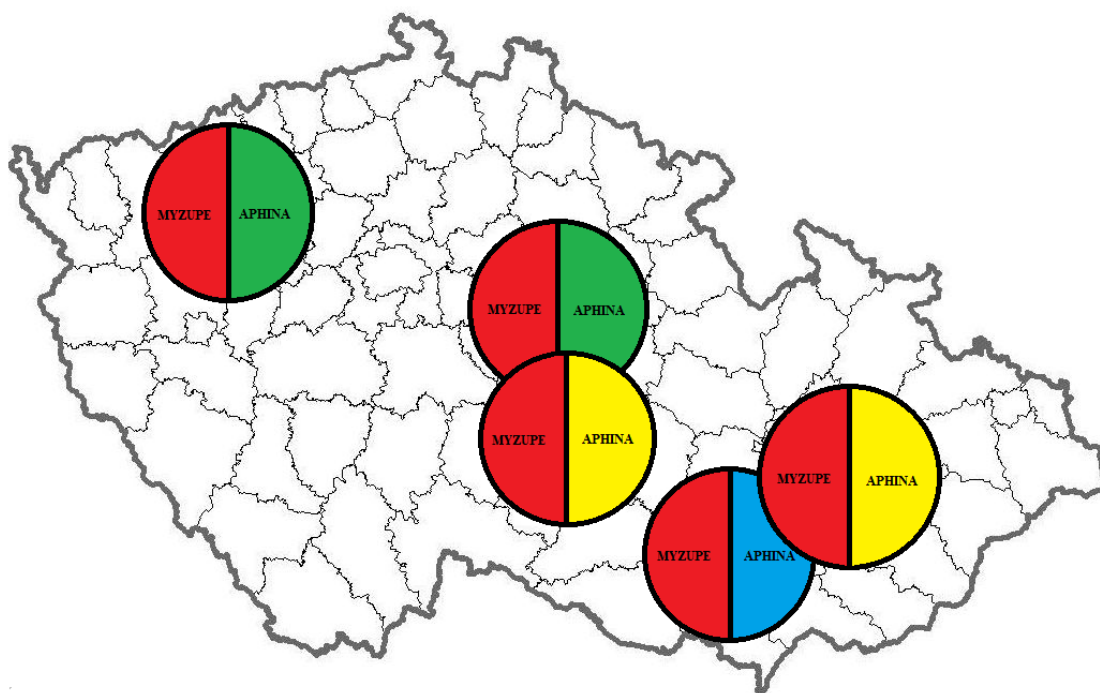
Přes silné podzimní nálety **je však očekávána jen slabá jarní migrace**, a to z toho důvodu, že podzimní letová vlna byla velmi pozdní, vejcorodé samičky tak neměly dostatek času k vývoji a naklazení vajíček, navíc je velmi pravděpodobné, že většina populace byla tvořena anholocyklickými samičkami, které pak nedokázaly přežít mrazivou zimu.

Mšice řešetláková (APHINA):

Přepokládán byl nadprůměrný přelet na většině území s výjimkou části reprezentované sací pastí v Lípě, nakonec byla silná migrace zaznamenána celoplošně. Tento druh během jara migroval časně, a to také v souvislosti s dubnovými nadprůměrnými teplotami.

Podzimní migrace, na rozdíl od většiny druhů, byla časnější, než je obvyklé. Podprůměrných hodnot při ní bylo dosaženo jen v Chrlicích, průměrně létala v Čáslavi a Žatci, a dokonce nadprůměrně v Lípě a Věrovanech.

Vzhledem k časnému přeletu, který je výhodnější z hlediska jistoty přezimování vajíčky, je možné na většině území očekávat **nejméně průměrný přelet na jaře 2019, v oblasti Lípy a Věrovan je velké riziko, že přelet bude dokonce nadprůměrný**. Skutečné hodnoty budou ovlivněny počasím v době líhnutí vajíček a jeho dalším vývojem během jara.

Legenda (intenzita podzimního přeletu)

Legend (intensity of autumn migration)

 podprůměrná
below the average

 průměrná
average

 nadprůměrná
above the average

 kalamitní
calamitous

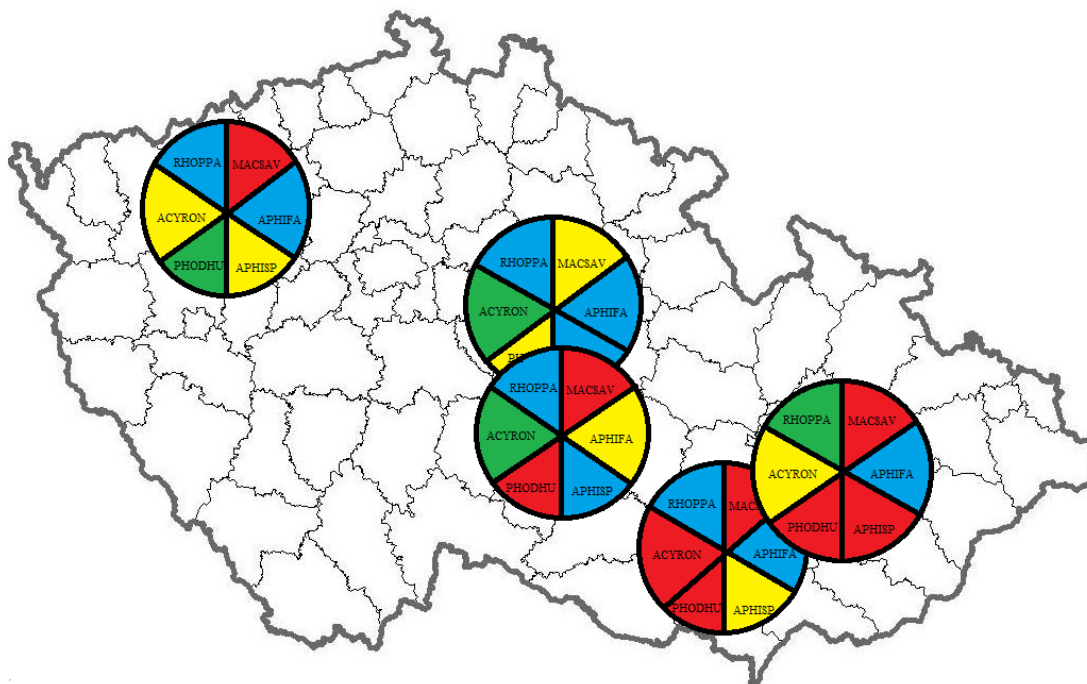
Prognóza jarního přeletu „ostatních bramborových mšic“ (*Rhopalosiphum padi* – RHOPPA, *Acyrtosiphon pisum* – ACYRON, *Phorodon humuli* – PHODHU, *Sitobion avenae* – MACSAV, *Aphis fabae* – APHISP, zástupci rodu *Aphis* – APHISA)

Forecast of spring migration of „other potato aphids“ (*Rhopalosiphum padi*, *Acyrtosiphon pisum*, *Phorodon humuli*, *Sitobion avenae*, *Aphis fabae*, genus *Aphis*)

Předpověď nadprůměrných přeletů se vyplnila na všech sledovaných lokalitách. Po teplém dubnu, kdy se urychlil vývoj mšic, docházelo k náletům mšic do porostů sadbových brambor hned po jejich vzejití a z hlediska přenosu viróz nejnebezpečnější druhy se silně vyskytovaly právě na začátku vegetace, kdy jsou rostliny nejvýmavější na virové infekce. Jednalo se o všechny druhy uváděné v záhlaví. Postupně jejich počet klesal, ale v době žní začala masivně nalétat mšice zelná, která, naštěstí, není z hlediska přenosu viróz nebezpečná. Její záchyty však byly enormní, na lokalitě Krásné Údolí u Kalových Varů byl dokonce zaznamenán vůbec nejsilnější vzorek za celé sledování letu mšic, který čítal přes 25.000 ks tohoto druhu.

K zabránění přenosu viróz bylo třeba včas začít s insekticidní clonou a udržovat ji po celou vegetační sezónu.

Riziko nadprůměrných výskytů mšic pro jarní období roku 2019 je vyšší za vhodných povětrnostních podmínek jen u druhů, které na podzim migrovaly časněji a dosahovaly nadprůměrných hodnot, jedná se hlavně o mšici chmelovou a kyjatku osenní, lokálně také o druhy rodu *Aphis* včetně mšice makové a kyjatku hrachovou. Naopak slabý přelet je očekáván u mšice střemchové.

Legenda (intenzita podzimního přeletu)

Legend (intensity of autumn migration):

■ **podprůměrná**
below the average

■ **průměrná**
average

■ **nadprůměrná**
above the average

■ **kalamitní**
calamitous